

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van gemeente Rotterdam
T.a.v. Bureau Monumenten&Cultuurhistorie | BWT
[Redacted]
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Datum 23 juni 2026
Betreft Advies omgevingsvergunning rijksmonumentactiviteit

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

DSO-verzoeknummer
2025121802561

Naam Museum Boijmans Van Beuningen
Adres Museumpark 18
Postcode/plaats 3015CX Rotterdam
Gemeente/provincie Rotterdam; Zuid-Holland;
Monumentnummer 513878 en 513879

Onze referentie
1859781

Uw referentie

Geacht college,

Op 6 mei 2026 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 4.32 lid 1 onder b, van het Omgevingsbesluit (Ob). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen met daaraan verbonden de volgende voorschriften:

- Een begeleidingsteam op te stellen voor de restauratie met daarin de adviseur bouwkunde van de RCE;
- Het aanleveren van een kleurhistorisch onderzoek (uitgevoerd volgens de URL of gelijkwaardig) en daarop gebaseerde kleurkeuzes voor exterieur en interieur;
- Per ruimte een plan aan te leveren met daarin inzichtelijk hoe omgegaan wordt het historische interieuronderdelen, afwerkingen, kleur, nieuwe afwerking, verlichting, vluchtroutes, veiligheidsvoorzieningen etc.;
- Een proefopstelling van de ramen met glassoorten (ook de legkappen);
- Het aanleveren van een werkplan voor de nieuwe trap onder de rotunda.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Het plan omvat de restauratie, verbouwing en verduurzaming van het museumgebouw, dat bestaat uit verschillende bouwdelen uit uiteenlopende perioden, en de herinrichting van een deel van de museumtuin. Daarbij worden enkele delen gesloopt om ruimte te maken voor nieuwe toevoegingen in eigentijdse architectuur.

Planproces

Over dit plan heeft in de afgelopen jaren regelmatig overleg plaatsgevonden. De RCE heeft een aantal keer een preadvies uitgebracht. Het laatste preadvies op het "Definitief ontwerp" dateert van 4 november 2025 (referentie 1770120). In dit advies heb ik geconstateerd dat het plan een duidelijk positieve ontwikkeling heeft doorgemaakt met aanzienlijke verbeteringen ten aanzien van eerdere ontwerpen en waarbij veel meer rekening is gehouden met de monumentale waarden. De ruimtelijke samenhang is versterkt en de verschillende tijdslagen binnen het complex zijn beter in balans gebracht. In dit advies heb ik opmerkingen gemaakt en aanbevelingen gegeven en verzocht deze bij de verdere uitwerking van het plan te betrekken. Ook heb ik in dit advies verzocht om het ontwerp van de muur aan de Westersingel aan te passen, omdat deze niet passend is binnen het beschermd stadsgezicht.

De RCE streeft naar schriftelijke advisering binnen een termijn van zes weken. Bij deze aanvraag is dit niet gelukt, waarvoor excuses. Via informele weg heb ik uw Bureau Monumenten op de hoogte gebracht van de strekking van het advies in de hoop het ongemak te beperken.

Motivering

Op hoofdlijnen kan met dit plan worden ingestemd. De monumentale waarden van het museumcomplex worden over het algemeen in voldoende mate gerespecteerd. Gezien de grote omvang van het project zijn nog niet alle onderdelen van het plan volledig uitgewerkt (of waren die nog niet uitgewerkt bij het indienen van de aanvraag). Een aantal onderdelen zal daarom alsnog ter beoordeling moeten worden voorgelegd, via proefopstellingen of anderszins in het werk. Dit advies richt zich daarom op het benoemen van de uitwerkingen die nog moeten plaatsvinden. De RCE vertrouwt erop dat dit in goed overleg kan worden opgelost. Om dit te bereiken adviseer ik u voorschriften aan de vergunning te verbinden en de restauratie te laten begeleiden. In dit kader is het van belang de regioadviseur bouwkunde van de RCE uit te nodigen voor de bouwvergaderingen. Dit is mede te zien in het licht van de subsidie ten behoeve van de restauratie van museum Boijmans van Beuningen die in 2019 door de RCE is toegekend (Subsidieregeling iconische rijksmonumenten).

Restauratie algemeen

Ik adviseer om een proefopstelling van de nieuwe kozijnen, deuren en ramen in exterieur en interieur ter goedkeuring voor te laten leggen, inclusief de nieuwe beglazing en binnenscreens.

Nadere afstemming op basis van werktekeningen van de vensters over detaillering en indeling van de nieuwe gevelopeningen is nodig. Op de details is te zien dat er op een enkele plek plakroeden met Wiener Sprossen voorgesteld worden. Indien dit slechts incidenteel wordt toegepast op de lagere vensters en onoverkomelijk is als gevolg van veiligheidseisen is dit acceptabel. Dit verdient nadere toelichting en afstemming.

Isolatie

Ik adviseer om een proefopstelling van na-isolatie en de te gebruiken detaillering in het werk af te stemmen met de bouwkundige van de RCE.

Installaties

- Er blijven veel van de oorspronkelijke leidingschachten in de kelder van Van der Steur behouden en deze worden hergebruikt. Aan de andere kant wordt er ook veel van de schachten gesloopt. Gezien het gebruik is dit begrijpelijk maar ik hecht eraan dat getracht wordt het oorspronkelijke kanaalwerk zo goed als mogelijk te behouden. Een en ander is in afstemming met de RCE uit te werken.
- Positief is dat er veelal gebruik gemaakt lijkt te worden van bestaande muurroosters en kanalen en dat veel van de in onbruik geraakte leidingen en kanalen behouden blijven en alleen aangepast worden als dat noodzakelijk is.
- De retentietanks mogen niet ten koste mogen gaan van de kademuren. Dit verdient goede afstemming tijdens de nadere uitwerking ervan.

Bouwdeel ter hoogte van Westersingel 83

Het valt op dat de muur aan de Westersingel nog steeds onderdeel van het plan is. De muur is circa 4,5 meter korter geworden, maar mist nu de uitnodigende werking van een etalage. Ook de nu voorgestelde muur is een uitzondering in het profiel van de Westersingel door de hoge scheiding tussen twee tuinen. De waardering van de voortuinen aan de Westersingel komt voort uit de bijdrage die ze leveren aan het luxe 19e-eeuwse woonmilieu met 'groene wandeling' en als 'gouden rand'. De voortuinen vormden in aanleg stijlvol gedetailleerde entrees tot de woningen, met sierlijke hekwerken, slingerende paden naar de voordeur en een elegante beplanting. Lange tijd zijn echter veel van deze voortuinen 'versteend' door parkeerdruk. Met de bescherming van dit stadsgezicht beoog ik de samenhang tussen de gewaardeerde kwaliteiten te behouden. Ik adviseer het ontwerp nader uit te werken, met daarbij de aanbeveling om de muur op een landschappelijke manier te verenigen met de openbare ruimte voor het nieuwe kunstpaviljoen en de elementen in de voortuin van Westersingel 83/84. De hellingbanen en de fietsenstalling verdienen goede nadere uitwerking. Als dit niet zorgvuldig wordt ontworpen kan dit leiden tot een verstoring van het historische beeld van naastgelegen rijksmonument als beschermd stadsgezicht Waterproject Rose.

Loading dock en expeditiekelder

- De nieuwe expeditiekelder lijkt noodzakelijk voor goed gebruik van het museum en het logistiek met elkaar verbinden van de gebouwdelen. Er gaan wel waarden mee verloren, zoals een deel van het kanalenstelsel in de kelder. Positief is dat het terras van Bodon na aanbrengen van de kelder terugkomt. Ik adviseer om dit terras zo goed als mogelijk naar de oorspronkelijke situatie terug te brengen.

Museumpark(straat), buitenhof, entree en verbinder

- Het vervangen van het complete dek met de draagstructuur ervan onder het buitenhof leidt tot een groot verlies aan waarden, maar is acceptabel omdat het goed gebruik van het museum mogelijk maakt. Het is belangrijk dat dit zorgvuldig gebeurt en dat hierbij zoveel mogelijk oorspronkelijke onderdelen van Van der Steur behouden of visueel blijven en worden geïntegreerd in het nieuwe dek. Denk aan de trap met bordes naar de directie vleugel waarvan het belangrijk is het historisch materiaal te behouden. Bij de beeldengalerij dient de verhoging in vloerniveau behouden te blijven.
- De nieuwe trappen zijn voorstelbaar en nodig voor goede logistiek. De nieuwe trap onder de bestaande trap van de rotunda is technisch nog een grote uitdaging. Deze grote ingreep mag niet leiden tot schade aan de bestaande trappartij en de natuurstenen afwerkingen ervan. Dit dient nog overtuigend te worden uitgewerkt middels een werkplan.

Bodon

- Het aanbrengen van de PV-panelen op het bouwdeel Bodon is voorstelbaar. Ik adviseer om daarbij de koperen afwerking behouden en panelen ervoor te plaatsen.
- Er worden op de Bodonvleugel grote dry-coolers geplaatst. De plekken zijn zorgvuldig gekozen en waarschijnlijk zal de aantasting van het beeld vanaf straatniveau niet groot zijn. Toch adviseer ik de definitieve plek, afmetingen en kleur in overleg met de betrokken partijen (waaronder bouwkundige van de RCE) op basis van werktekeningen te laten voorleggen.
- Ik adviseer een wand in de kelder van de Bodonvleugel op stramien B7 te handhaven. Volgens tekeningen wordt deze gesloopt en komt er op dezelfde plek een wand terug. Dit leidt tot onnodig verlies van historisch materiaal. Deze wand behouden doet geen afbreuk aan verdere opzet.
- Ik hecht aan behoud van zoveel mogelijk historische afwerkingen, zoals van de inrichting van toiletten en kleedruimten.
- Hergebruik van de wandkast van Salomonson is zeer aan te bevelen vanwege de zeldzaamheid van interieuronderdelen uit zijn oeuvre. Het is onduidelijk of deze een plek krijgt in de nieuwe inrichting. Kan deze kast in het gebouw behouden i.p.v. in het depot te worden opgenomen?
- Op de begane grond zou een rasterplafond komen, dit onderdeel van het ontwerp overtuigt nog niet. Ik adviseer om een mock up op locatie te maken ter beoordeling.

Van der Steur

- Kleur- en materiaalkeuze in het werk afstemmen op basis van proefopstellingen en kleurhistorisch onderzoek.
- Het maken van een extra schil bovenop de bestaande legamen is een slimme vondst die beperkte visuele gevolgen heeft en positief is voor de klimaat huishouding.

- Positief is dat de stoomleidingen en overige restanten van oorspronkelijke installaties zoveel mogelijk behouden blijven.
- Het nieuwe glasdak is akkoord. De opstand bij de lagere tuinvleugel heeft hier het meest onder te lijden. Ook hier is een proefopstelling wenselijk, met name voor beoordeling van het beeld vanaf het park.
- Uitwerking van de inrichting van het binnenhof met de fontein en de bestrating in relatie tot de bestaande te hergebruiken stoepen verdient goede afstemming op het werk.

Van Beuningen De Vriese paviljoen

- De gevolgen voor het interieur zijn vrij groot. De nadere uitwerking van de aanpassingen aan en herplaatsing van de vitrines is van belang. Ik adviseer u een werkplan op te vragen.
- Er wordt een buitentrappje verwijderd, het is aan te bevelen om dat te behouden.
- Het voorstel om puin aan te brengen in het tussenlid naar van der Steur past niet goed bij betekenis die het had om paviljoen te verbinden aan het museum. Dit planonderdeel verdient verbetering.

Verlichting, brandveiligheid en elektra

Met name de verlichting moet in goed overleg met de betrokken partijen worden ingepast.

Kleurhistorisch onderzoek

Aanvullend kleurhistorisch onderzoek aan de bouwdelen Bodon en Van der Steur als aanvulling op het kleuronderzoek van 2010 is nog niet aangeleverd. Dit hoort als basis genomen te worden voor materialen en kleuren voor exterieur en interieur. Een kleuren- en materialenstaat per ruimte zal nog ter afstemming moeten worden voorgelegd.

Ontheffing van eisen t.b.v. behoud monumentale waarden

Ten aanzien van isolatiewaarde en brandveiligheid zal niet altijd worden voldaan aan de minimumeisen voor bestaande bouw. Als wel aan deze eisen zou worden voldaan, zal dat leiden tot een grote aantasting van de monumentale waarden en van de verschijningsvorm van het monument. Daarom adviseer ik om voor een aantal maatregelen ontheffing te verlenen. Dat heeft betrekking op ruimten die na verbouwing een te lage isolatiewaarde hebben en vluchtroutes vanuit de dakkappen, installatiekelders en de toren die niet voldoen aan de minimumafmetingen.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift verleende omgevingsvergunning

Graag wijs ik u op de verplichting in artikel 10.22a van het Omgevingsbesluit om de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap binnen een week na verlening van een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit een afschrift van de vergunning toe te zenden. Dit kan door toezending aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, via de Samenwerkingsfunctionaliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Onze referentie

1859781

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

